

Sygnatura akt II AKa 133/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kociubiński

Sędziowie: SSA Robert Wróblewski (spr)

SSA Jerzy Skorupka

Protokolant: Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Ratajczyka

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r.

sprawy **A. B.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie z niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 23 lutego 2015 r. sygn. akt III Ko 133/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. stwierdza, że koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Legnicy wpłynął wniosek pełnomocniczki m.in. A. B. o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne zatrzymanie, tymczasowe aresztowanie oraz areszt bez podstawy prawnej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia wniosku do dnia zapłaty oraz odszkodowania w wysokości 11.000 zł w związku z ustanowieniem przez obrony.

Sąd Okręgowy w Legnicy, wyrokiem z dnia 23 lutego 2015 roku (sygnatura akt III Ko 133/14), rozstrzygnął:

I. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawców tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie zastosowane postanowieniem z dnia 31 października 2007 r. Sądu Rejonowego w Głogowie, sygn. akt II Kp 853/07 w sprawie Prokuratury Rejonowej w Głogowie sygn. akt 2 Ds. 1602/07:

- na rzecz A. B. 10.846,40 zł z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się niniejszego wyroku,

II. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy 216,00 zł plus 49,68 zł VAT tytułem poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie,

III. w pozostałym zakresie wnioski oddalił,

IV. kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Z wyrokiem tym nie pogodził się wnioskodawca A. B., w którego imieniu apelację wniosła pełnomocniczka. W apelacji pełnomocniczka zarzuciła: mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów postępowania, poprzez zasądzenie zbyt niskiej kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy, naruszając tym samym zasady współżycia społecznego.

Tak formułując zarzut pełnomocniczka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie kwoty żądanej we wniosku, względnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocniczki wnioskodawcy A. B. jest niezasadna.

W świetle ustaleń Sądu Okręgowego jest oczywiste, że wnioskodawca A. B. spełnia, określone ustawą, warunki do uzyskania zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie.

Ustalenie to nie jest kwestionowane.

Pełnomocniczka krytykuje zaskarżony wyrok dlatego, ponieważ uważa, że zasądzona kwota odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania i tymczasowego aresztowania jest za niska.

Sąd Apelacyjny nie podziela zapatrywania skarżącej i uznaje, że zarzut podniesiony w apelacji jest chybiony.

Jest tak przede wszystkim dlatego, ponieważ Sąd Okręgowy przekonująco wyjaśnił jakimi kierował się kryteriami przy ustalaniu wysokości odszkodowania należnego A. B. za pozostawanie przez 20 dni bez wynagrodzenia za pracę (tj. 192,32 zł dziennego wynagrodzenia x 20 dni = 3.846,40 zł) oraz zadośćuczynienia (7.000 zł) za 24 dni niewątpliwie niesłusznego zatrzymania i tymczasowego aresztowania wnioskodawcy. Jasno jest o tym mowa w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (strony 4-6).

Zarówno w orzecznictwie, jak i w piśmiennictwie nie budzi obecnie wątpliwości, że: "w kwestiach z zakresu prawa materialnego, nieuregulowanych (...) w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego, mają wprost zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego odnoszące się zwłaszcza do problematyki zasad ustalania zaistnienia szkody i krzywdy (w tym również kwestia związku przyczynowego), określania wysokości odszkodowania, zadośćuczynienia, przyczynienia do powstania szkody, wyłączenia odpowiedzialności Skarbu Państwa za powstałą szkodę, nadużycia prawa w rozumieniu art. 5 k.c., a także zasądzania odsetek" (L. K. Paprzycki (w:) J. Grajewski, L. K. Paprzycki, S. Steinborn: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Zakamycze 2006, t. II, s. 401 oraz powołane tam orzecznictwo i literatura).

Zasada powyższa obejmuje również art. 445 § 2 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c., nakazujące, aby suma przyznana tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę była "odpowiednia". Nie może przy tym budzić wątpliwości, że orzeczenie w przedmiocie zasądzenie odszkodowania w trybie art. 552 k.p.k., zarówno w zakresie poniesionej szkody, jak i wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, opierać się musi na czytelnych kryteriach zweryfikowanych przeprowadzonymi dowodami oraz powszechnie przyjętymi zasadami określającymi granice subiektywnego odczucia krzywdy przez wnioskodawcę żądającego zadośćuczynienia (por. L. K. Paprzycki, op. cit., s. 400).

Pojęcie "sumy odpowiedniej" użyte w art. 445 § 1 k.c. ma wprawdzie charakter nieokreślony, niemniej jednak w rozstrzygnięciach w praktyce wskazane są kryteria, którymi należy kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia.

I tak zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Z drugiej strony, wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być

- przy uwzględnieniu krzywd poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa.

Na rozmiar krzywdy, a w konsekwencji na wysokość zadośćuczynienia, składają się cierpienia fizyczne i psychiczne, których rodzaj, natężenie i czas trwania należy każdorazowo określić w okolicznościach konkretnej sprawy. Z tych względów np. kwoty zadośćuczynienia zasądzone w innych sprawach mogą stanowić jedynie wskazówkę dla sądu rozpoznającego daną sprawę, natomiast w żadnym stopniu sądu tego nie wiążą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 r., sygn. akt I CK 7/05, LEX nr 153254).

Oczywiste jest przy tym, że ustalenie, jaka konkretnie kwota jest "odpowiednia", co z istoty należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, nie może być "dowolne", a uwzględniać musi wszystkie okoliczności sprawy i opierać się, jak to już podniesiono wyżej, na czytelnych kryteriach.

Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela pogląd, że w ramach kontroli apelacyjnej nie jest możliwe wkraczanie w sferę swobodnego uznania sędziowskiego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., sygn. akt II KKN 351/99, Prok.i Pr.-wkł. 2001/6/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2005 r., sygn. akt II KK 54/05). Zarzut niewłaściwego ustalenia zadośćuczynienia może być skuteczny tylko wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania takiego zadośćuczynienia.

In concreto, o czym przekonują motywy zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy miał na uwadze wszystkie ww. okoliczności i nie ma żadnych racjonalnych powodów, aby prawidłowość ustaleń poczynionych przez ten Sąd kwestionować, w szczególności argumentów przemawiających za tym nie dostarcza skarżąca w apelacji.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze rozstrzygnięto w myśl zasady wyrażonej w art. 554 § 2 k.p.k. in fine.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.